

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Porevizijsko poročilo

Popravljalni ukrepi

Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Porevizijsko poročilo

Popravljalni ukrepi

Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

1. UVOD

V revizijskem poročilu o razvoju podeželja v Republiki Sloveniji št. 1207-1/2008/36 z dne 10. 5. 2010 (v nadaljevanju: revizijsko poročilo) je Računsko sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: računsko sodišče) izreklo mnenje, da Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) pri izvajanju politike razvoja podeželja v obdobju od leta 2003 do leta 2008 ni bilo v celoti uspešno.

Ker vse razkrite nesmotrnosti, predstavljene v revizijskem poročilu, niso bile odpravljene med revizijo, je računsko sodišče od ministrstva zahtevalo predložitev odzivnega poročila.

Ministrstvo je v predpisanem roku 90 dni računskemu sodišču predložilo odzivno poročilo¹ s predstavljenimi popravljivimi ukrepi, ki ga je s podpisom in pečatom potrdila odgovorna oseba mag. Dejan Židan, minister. Prejeto odzivno poročilo smo pregledali v porevizijskem postopku ter preizkusili verodostojnost in zadovoljivost izkazanih popravljivih ukrepov.

V tem poročilu:

- predstavljamo ugotovitve in ocene, ki so bile razkrite v revizijskem poročilu in so zahtevale ukrepanje,
- povzemamo popravljalne ukrepe in
- izrekamo mnenje o zadovoljivosti popravljivih ukrepov.

¹ Št. 006-9/2008/17 z dne 27. 7. 2010.

2. UGOTOVITVE IN OCENE TER POPRAVLJALNI UKREPI

2.1 Analiza obdelave vlog in črpanja sredstev v okviru Programa razvoja podeželja 2007–2013 do 31. 12. 2009

2.1.1 Opis nesmotnosti

V revizijskem poročilu smo ugotovili, da ministrstvo pri izvajanju ukrepov v okviru Programa razvoja podeželja 2007–2013 ne črpa evropskih sredstev za vse ukrepe enako uspešno in da zato obstaja tveganje, da zastavljeni cilji pri nekaterih ukrepih ne bodo doseženi. Po oceni računskega sodišča je ministrstvo pri izvajanju ukrepov premalo ciljno usmerjeno, saj ni določilo jasnih prioritiet oziroma s strateškim načrtom ni jasno začrtalo povezave med razvojnimi potrebami ter problemi, cilji in ukrepi; pogosto se odloča pragmatično in prerazporeja finančna sredstva z ukrepov s slabšim črpanjem sredstev na ukrepe, pri katerih je črpanje uspešnejše, ter ne načrtuje ustreznih aktivnosti, ki bi bile ciljno usmerjene v odpravo problemov oziroma vzrokov za neuspešno črpanje sredstev. Ker je računsko sodišče omenjeno tveganje ugotovilo tudi pri ukrepih, ki so usmerjeni v področja, kjer ima Republika Slovenija strukturne pomanjkljivosti in slabosti v primerjavi s kmetijstvom v razvitih evropskih državah (kot so: neugodna starostna struktura kmetijskih gospodarstev, slabo horizontalno in vertikalno povezovanje tako kmetijskih proizvajalcev kot kmetijsko-predelovalne industrije ter trgovcev in majhen delež proizvedenih produktov z višjo dodano vrednostjo), je ministrstvu naložilo, da ponovno prouči razloge za slabše črpanje sredstev in ustrezno ukrepa ter tako izboljša stopnjo doseganja ciljev. Hkrati je računsko sodišče ministrstvo napotilo, naj ob načrtovanju aktivnosti za izboljšanje izvajanja ukrepov prouči tudi ukrepe za doseg ciljev, ki so bili navedeni v Analizi stanja in razvojnih možnosti po posameznih proizvodnih usmeritvah in politikah² (to je ministrstvo izdelalo v sodelovanju z zunanjimi neodvisnimi strokovnjaki kot strokovno podlago za pripravo osnutka strategije razvoja kmetijstva). Ta je namreč poleg analize stanja, razvojnih možnosti in ovir ter strateških razvojnih ciljev zajemala tudi ukrepe za doseg ciljev, ki so zajemali potrebne spremembe zakonodajnih okvirjev ter spremembe v javnih storitvah in na ravni sektorskega organiziranja.

² Analiza stanja in razvojnih možnosti po posameznih proizvodnih usmeritvah in politikah, delovno gradivo verzija 210809, ministrstvo, 21. 8. 2009, [URL: http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/Aktualno/Porocila_delovnih_skupin1608-1.VERZIJA_brez_DS_TK_220909.pdf], avgust 2010.

Računsko sodišče je od ministrstva zahtevalo, da v odzivnem poročilu predloži dopolnjeno Analizo obdelave vlog in črpanja sredstev do 31. 12. 2009 v okviru Programa razvoja podeželja 2007–2013, ki mora poleg podatkov, zajetih v različici iz januarja 2010, vsebovati tudi:

- zaznane probleme pri izvajanju ukrepov;
- že izvedene aktivnosti ministrstva za odpravo zaznanih problemov pri izvajanju ukrepov;
- načrtovane nadaljnje ukrepe oziroma aktivnosti za izboljšanje izvajanja ukrepov, predvsem tistih, pri katerih sta črpanje sredstev ter interes upravičencev slabša; v ta namen naj prouči in oceni ustreznost in izvedljivost ukrepov za doseg ciljev, predlaganih v Analizi stanja in razvojnih možnosti po posameznih proizvodnih usmeritvah in politikah, in o izbranih ukrepih tudi poroča.

2.1.2 Izkazani popravljalni ukrep

Ministrstvo je v odzivnem poročilu poročalo o aktivnostih, izvedenih po izdaji revizijskega poročila ter predložilo Analizo obdelave vlog in črpanja sredstev do 31. 12. 2009 v okviru Programa razvoja podeželja 2007–2013³. Ministrstvo je omenjeno analizo dopolnilo z navedbo zaznanih problemov pri izvajanju ukrepov, že izvedenimi aktivnostmi ministrstva za odpravo zaznanih problemov pri izvajanju ukrepov ter z načrtovanimi nadaljnjimi ukrepi oziroma aktivnostmi za izboljšanje izvajanja ukrepov.

Tako je ministrstvo pripravilo okvirni letni terminski načrt objave posameznih javnih razpisov in ga objavilo na svojih spletnih straneh, poleg tega pa je v okviru ukrepov, pri katerih je zaznalo upočasnjeno črpanje sredstev, pristopilo k:

- intenzivnejšim aktivnostim informiranja in promocije ukrepov,
- izobraževanju potencialnih vlagateljev in strokovnih služb,
- opozarjanju potencialnih vlagateljev na najpogostejše napake v vlogah.

Ministrstvo je v letu 2010 pristopilo tudi k celostnemu poenotenju javnih razpisov in, kjer je to mogoče, k poenostavitvi razpisnih pogojev. S tretjo spremembo Programa razvoja podeželja 2007–2013 je ministrstvo tudi povečalo deleže sofinanciranja na ukrepih tretje osi in najvišje zneske podpore na ukrepih prve osi ter razširilo krog upravičencev in vlagateljev.

Poleg tega je ministrstvo tudi proučilo in ocenilo ustreznost in izvedljivost ukrepov za doseg ciljev, predlaganih v Analizi stanja in razvojnih možnosti, po posameznih proizvodnih usmeritvah in politikah.

2.1.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazan popravljalni ukrep ocenjujemo kot *zadovoljiv*.

Pričakujemo, da bo ministrstvo še naprej izvajalo aktivnosti, ki bodo pripomogle k uspešnejšemu črpanju sredstev za izvajanje ukrepov Programa razvoja podeželja 2007–2013 in k doseganju strateških ciljev razvoja podeželja. Računsko sodišče bo aktivnosti ministrstva na tem področju tudi v prihodnje podrobno spremljalo.

³ Priloga 1 k odzivnemu poročilu, Ljubljana, julij 2010.

2.2 Terminski in izvedbeni načrt priprave Analize višine finančnih sredstev za kmetijsko-okoljske ukrepe

2.2.1 Opis nesmotnosti

V revizijskem poročilu smo ugotovili, da v času predhodnega vrednotenja Programa razvoja podeželja 2007–2013 še niso bile izdelane kalkulacije za izračun višine plačil za posamezne kmetijsko-okoljske ukrepe in da zato neodvisni zunanji izvajalci niso mogli vrednotiti stroškovne učinkovitosti omenjenih ukrepov. Poleg tega smo še ugotovili, da zneski izplačil po ukrepih v nekaterih kombinacijah zagotavljajo višji prejemek kmetijskim gospodarstvom z integrirano pridelavo kakor gospodarstvom z ekološko pridelavo hrane. To kmete bolj spodbuja v način integrirane pridelave kmetijskih pridelkov, kar pomeni tveganje, da zastavljeni cilji v Akcijskem načrtu dolgoročnega razvoja ekološkega kmetijstva ne bodo doseženi. Ker je ministrstvo poročalo računskemu sodišču, da je že pričelo izvajati revizijo in pripravljati analizo kmetijsko-okoljskih plačil v okviru priprav na novo programsko obdobje 2014–2020, v katerem bo uporabilo vse izsledke in ugotovitve s področja učinkovitosti posameznih kmetijsko-okoljskih podukrepov, upravičenosti višine plačila posameznega podukrepa in obsega sredstev namenjenih kmetijsko-okoljskim plačilom, da pa bo končni rezultat dosežen šele po daljšem časovnem obdobju, saj so postopki tega procesa dolgotrajni⁴, je računsko sodišče ministrstvu naložilo, da izdela terminski in izvedbeni načrt za dokončanje omenjene analize.

Računsko sodišče je od ministrstva zahtevalo, da v odzivnem poročilu predloži terminski in izvedbeni načrt priprave Analize višine finančnih sredstev za kmetijsko-okoljske ukrepe.

2.2.2 Izkazani popravljalni ukrep

Ministrstvo je v odzivnem poročilu poročalo o izvedenih aktivnostih po izdaji revizijskega poročila ter predložilo Terminski in izvedbeni načrt priprave Analize višine finančnih sredstev za kmetijsko-okoljske ukrepe⁵, ki predvideva osem faz in naj bi bile zaključene do marca 2011.

Ministrstvo je napovedalo, da bo ob upoštevanju rezultatov izvedene analize višine plačil po posameznih podukrepih na podlagi objektivnih kriterijev in strokovne presoje ponovno proučilo višino plačil za posamezne podukrepe in jih po potrebi ustrezno spremenilo. Prav tako bo ustreznost razdelitve finančnih sredstev med osmi in posameznimi ukrepi ponovno proučilo po zaključku vmesnega vrednotenja Programa razvoja podeželja 2007–2013 ter finančna sredstva v še večji meri ciljno usmerilo v odpravljanje slabosti ter v izkoriščanje priložnosti in prednosti.

2.2.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazan popravljalni ukrep ocenjujemo kot *zadovoljiv*.

⁴ Pojasnila ministrstva k osnutku revizijskega poročila o razvoju podeželja v Republiki Sloveniji, št. 006-9/2008/11 z dne 19. 2. 2010.

⁵ Priloga 2 k odzivnemu poročilu, Ljubljana, julij 2010.

3. MNENJE

Pregledali smo odzivno poročilo, ki ga je na podlagi zahteve iz revizijskega poročila o razvoju podeželja v Republiki Sloveniji št. 1207-1/2008/36 z dne 10. 5. 2010 pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ocenili smo, da je odzivno poročilo, ki ga je s podpisom in pečatom potrdil mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, verodostojno.

Zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov smo ocenili na podlagi posredovanega opisa ukrepov in predložene dokumentacije Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Menimo, da smo pridobili zadostne in ustrezne dokaze, da lahko podamo oceno o zadovoljivosti izkazanih ukrepov.

Ocenjujemo, da so ukrepi, ki jih je Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sprejelo za odpravo nesmotnosti, navedenih v revizijskem poročilu o razvoju podeželja v Republiki Sloveniji, *zadovoljivi*.

Številka: 1207-1/2008/41

Ljubljana, 9. septembra 2010

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu, tu.

Bedimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office
Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96